

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/22/2016
Identifikačné číslo spisu: 7014200804
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7014200804.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: 1. day s.r.o., Mlynárska 19, Košice, zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Pavlovou, Mlynárska 19, Košice proti žalovanému: Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, Prievozská 32, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0018/99/2014 zo dňa 15. mája 2014 o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/86/2014-72 zo dňa 10. septembra 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/86/2014-92 zo dňa 9. februára 2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/86/2014-72 z 10. septembra 2015, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/86/2014-92 zo dňa 9. februára 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie podľa § 250j ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0018/99/2014 zo dňa 15.05.2014, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“) č. F/0411/07/13 zo dňa 26.11.2013, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 1 500,- eur pre porušenie § 6 ods. 2 v nadväznosti na § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“). Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že porušenie povinností bolo zistené inšpektormi SOI pri kontrole vykonanej dňa 04.09.2013 v prevádzke Predaj alkoholických nápojov a tabaku 1. day, keď predávajúci odpredal osobe mladšej ako 18 rokov, 14 - ročnému maloletému 1 krabičku cigariet zn. L&M a 2,80 eur krabička.

Proti rozhodnutiu inšpektorátu podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal, že ustanovenia upravujúce výkon kontroly neumožňujú osobám vykonávajúcim kontrolu používať pri výkone kontroly pomoc alebo súčinnosť maloletých osôb. Žalobca uviedol, že použitie maloletej osoby ako „agenta provokatéra“ nie je v súlade so žiadnym právnym predpisom upravujúcim správanie sa štátnych orgánov, pretože takýto

inštitút je definovaný výlučne na účely trestného, a nie správneho konania. Podľa názoru žalobcu mal správny orgán odôvodniť výšku pokuty podľa kritérií uvedených v § 10 ods. 9 zákona o ochrane nefajčiarov. Žalobca v odvolaní vytýkal porušenie § 32 ods. 1 a § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), t. j. absenciu úvah ktorými bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov.

Žalovaný v rozhodnutí uviedol, že po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia nezistil dôvod na vyhovie odvolania. Konštatoval, že skutkový stav popísaný v inšpekčnom zázname zo dňa 04.09.2013 pokladá za spoľahlivo zistený a námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil ako bezpredmetné, nemajúce vplyv na skutkové zistenia a zodpovednosť účastníka konania. K námietke žalobcu ohľadne nezákonnosti použitia maloletej osoby na vykonanie kontrolného nákupu uviedol, že inšpektori SOI postupovali v súlade s postupom upraveným v ustanovení § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, keď vykonali kontrolu za prítomnosti maloletej osoby s predchádzajúcim písomným súhlasom jej zákonného zástupcu. Žalovaný na túto námietku žalobcu neprihliadal.

Žalobca v žalobe namietal rozhodnutie žalovaného, podľa ktorého sa žalovaný nevyporiadal so všetkými námietkami. Nezákonnosť rozhodnutia prvostupňového orgánu odôvodňoval rozporom s právnymi predpismi a nedostatočne zisteným skutkovým stavom, a to najmä porušením ustanovenia článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovení § 4 ods. 3, § 5 ods. 2,3 a 5 zákona o štátnej kontrole ustanovení § 3, 32, 34,45 a 47 Správneho poriadku, keď podľa žalobcu žalovaný v správnom konaní vykonal dôkaz v rozpore so zákonom o štátnej kontrole. Žalobca uviedol, že inšpektori správneho orgánu prvého stupňa úmyselne a umelo vytvorili situáciu, účelom ktorej bolo odhaliť porušenie ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov. Tvrdil, že ak by žalovaný chcel pri získavaní dôkazov použiť maloletú osobu na uskutočnenie kontrolného nákupu, musela by byť táto možnosť zakotvená v príslušnom právnom predpise. Ďalej uviedol, že považuje napadnuté rozhodnutie žalovaného v časti týkajúcej sa uloženej pokuty a jej výšky za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. V žalobe nenamielal skutočnosť, že mu správny orgán odoprel právo na prejednanie veci na pojednávaní.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a zistil v konaní správneho orgánu také porušenie procesného predpisu, ktoré mohlo mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Aj keď žalobca na porušenie procesných predpisov neupozornil, krajský súd na túto okolnosť prihliadol z úradnej povinnosti.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že správny orgán sa dopustil v konaní takej vady, ktorá mohla mať za následok nedostatočne zistený skutkový stav podmieňujúci zákonnosť jeho rozhodnutia a tento nedostatok žalovaný v odvolacom konaní neodstránil. Zákonodarca v zákone č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, v ustanovení § 4 ods. 2 písm. h) j) stanovil, že Slovenská obchodná inšpekcia pri kontrole vnútorného trhu fyzických osôb a právnických osôb predávajúcich alebo dodávajúcich výrobky na vnútorný trh alebo poskytujúcich služby ukladá pokuty a objasňuje priestupky. Krajský súd odkázal na zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého o priestupku vykoná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia a bez dôležitého dôvodu.

Krajský súd zistil, že zo spisu nevyplýva, že by správny orgán so žalobcom správny delikt prejednal na ústnom pojednávaní, alebo by sa žalobca odmietol dostaviť na ústne pojednávanie. Na túto vadu krajský súd prihliadol ex offio, pretože má podľa súdu za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle článku 46 ods.1 Ústavy SR. Vzhľadom na toto procesné pochybenie krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie, tak ako je to uvedené vo výroku jeho rozsudku, zrušil z dôvodu uvedenom v § 250j ods. 2 písm. e) OSP. Žalobnú námietku žalobcu týkajúcu sa zákonnosti vykonania kontrolného nákupu maloletou osobou krajský súd nepovažoval za dôvodnú, pretože argumenty uvedené v žalobe nie

sú súladné s právnou úpravou. Dodržiavanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov sa môže uskutočniť len tak, že kontrolný nákup vykoná osoba, ktorá nedovŕšila vek 18 rokov. Argumentácia a dôvody žalobcu ohľadom správnosti a zákonnosti vykonania kontrolného nákupu nie sú v súlade s právnou úpravou a odporujú aj účelu vykonania takejto kontroly. S ostatnými žalobnými námietkami sa krajský súd nezaoberal vzhľadom na to, že v konaní správneho orgánu došlo k vážnemu procesnému pochybeniu, ktoré malo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, pretože vo veci je potrebné vykonať ústne pojednávanie, na ktorom ak sa žalobca zúčastní, bude mať právo sa k veci vyjadriť, podať námietky a navrhnúť prípadné dôkazy.

Žalovaný vo včas podanom odvolaní uviedol, že rozsudok krajského súdu je zmätočný, nakoľko na jednej strane odkazuje na zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v § 74 ods. 1 obligatórne stanovuje ústne pojednanie vecí, na druhej strane uvádza, že zo spisu nevyplýva, že by správny orgán so žalobcom správny delikt pojednal na ústnom pojednávaní, pri ktorom je na zvážení správneho orgánu, či vec ústne pojedná. V odvolaní poukázal na základný rozdiel medzi priestupkom a správnym deliktom, kde na to, aby sa jednalo o priestupok, uvedený v inom zákone musí byť splnená požiadavka, že v tomto zákone je takéto konanie označené ako priestupok. Ďalej žalovaný poukázal na to, že rozsudok krajského súdu nie je dostatočne odôvodnený. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca v konaní pred správnym orgánom, ako aj v súdnom konaní nepožadoval ústne pojednanie vecí a teda ani nebol daný dôvod k ústnemu pojednaniu vecí pristúpiť. Žalovaný mal za to, že žalobcovi bola poskytnutá možnosť svoje práva v konaní účinne obhajovať, ktorú pred vydaním prvostupňového rozhodnutia ani nevyužil, žalobca podal až odvolanie, ktoré odvolací orgán posúdil a s podanými námietkami sa náležite vypořiadal. Žalovaný nesúhlasil, že by žalobcovi bolo odňaté právo na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy.

Žalovaný ďalej v odvolaní uviedol, že nariadenie ústneho pojednávania sa ponecháva na voľnom uvážení konajúceho orgánu. Konajúci orgán je však povinný zistiť úplne a presne skutočný stav vecí a za tým účelom použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu vecí. Uvedené pojednanie vecí v uvedenom prípade by podľa žalovaného nespĺnilo svoj účel, keďže z povahy prešetrovaného prípadu vyplýva jednoznačné porušenie zákonnej povinnosti, a teda ústne pojednanie by neprispelo k objasneniu vecí. Žalovaný správny orgán z vlastného podnetu ústne pojednávanie vecí nenariadil, pričom ani samotný žalobca ako účastník správneho konania jeho nariadenie nenavrhol.

Žalovaný v odvolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil tak, že žalobu podanú vo veci preskúmania správneho rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím č. F/0411/07/13 zo dňa 26.11.2013 zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že procesné pochybenie žalovaného, spočívajúce v neuskutočnení ústneho pojednávania v prvom stupni, malo za následok nedostatočne zistený skutkový stav, podmieňujúci zákonnosť rozhodnutia žalovaného, pričom žalovaný tento nedostatok neodstránil ani v odvolacom konaní, čím bolo žalobcovi odňaté právo na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa žalobcu je nepochybné, že ústne pojednávanie, ktoré v konaní správneho orgánu v prvom stupni absentovalo, má minimálne vzhľadom na spornosť skutkových okolností a zložitost' právnych otázok v tomto prípade svoje zákonné opodstatnenie. Žalobca považoval napadnutý rozsudok krajského súdu vo všetkých výrokoch za vecne správny a preto ho navrhol potvrdiť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vyčísľil.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa

doterajších predpisov. V súlade s uvedenými prechodnými ustanoveniami najvyšší súd v danej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov Slovenská obchodná inšpekcia uloží pokutu od 331 eur do 6 638 eur fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá nerešpektuje zákaz alebo obmedzenie predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, podľa § 6.

Podľa § 10 ods. 11 zákona č. 377/2004 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na ukládanie pokút všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 4 správneho poriadku správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierné vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Podľa § 21 správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Najvyšší súd vyhodnotil, že v predmetnej veci osobitný zákon nariadenie ústneho pojednávania neustanovuje, správny orgán považoval skutkový stav za riadne a spoľahlivo zistený, a teda vzhľadom na skutočnosť, že ústne pojednávanie by neprispelo k objasneniu veci, pojednávanie z vlastného podnetu nenariadil, pričom však ani samotný žalobca ústne konanie nenavrhol.

Pokiaľ ide o úvahu krajského súdu, že došlo k závažnej procesnej chybe, keď správny orgán so žalobcom neprejednal priestupok na ústnom pojednávaní, čoho následkom malo byť odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, s touto úvahou krajského súdu sa najvyšší súd nestotožnil. V danom prípade žalobca porušil ust. § 6 ods. 2 a 3 zákona č. 377/2004 Z. z. a zákonodarca zaradil predmetné ustanovenie medzi správne delikty (§ 10 ods. 2 zákona č. 377/2004 Z. z.) a nie pod inštitút priestupkov uvedených v ust. § 11 zákona č. 377/2004 Z. z.. Z uvedeného vyplýva, že správny orgán sa má riadiť správnym poriadkom, a teda nariadiť ústne pojednávanie len v prípade, ak tak ustanovuje osobitný predpis alebo v prípade, ak to vyžaduje povaha veci. Preto v preskúmanom prípade rozhodnutiami a postupom správnych orgánov nebola žalobcovi odmietnutá spravodlivosť. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v konaní o správnych deliktoch

sa v plnom rozsahu uplatňuje zásada písomnosti konania. Naviac žalobca mal možnosť navrhnúť a dožadovať sa aj ústneho pojednávania, čo však nespravil, ako vyplýva z priloženého administratívneho spisu, svoju možnosť navrhovať dôkazy, vysvetliť svoje argumenty, či inak hájiť svoje právo pred vydaním prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu ani nevyužil.

Najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd v tomto smere nesprávne vyvodil povinnosť správnych orgánov nariadiť v zmysle zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch ústne pojednávanie.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné napadnutý rozsudok krajského súdu (spolu s opravným uznesením) podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta a s § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní krajský súd vec znovu prejedná v medziach podaného opravného prostriedku, preskúma zákonné predpoklady konania a až po zistení, že boli naplnené, sa dôsledne vyporiada i s ďalšími námietkami žaloby a svoje rozhodnutie náležite odôvodní. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne i o náhrade trov konania (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.